

Němčičky

Kraj: Jihomoravský

Správní obvod: Ivančice

Nadmořská výška: 190 m n. m.

Počet obyvatel: 326

Adresa URL: www.nemcickyubrna.cz

Okres: Brno-venkov

GPS souřadnice: 49.050378N, 16.500596E

První pís. zmínka: 1354 (670 let)

PSČ: 664 66

Historie obce Němčičky

Nejstarší zpráva o obci pochází z roku 1354. V roce 1417 byla obec prodána klášteru v Dolních Kounicích a patřila pod přímou patronaci tehdejších panovníků. Další osudy obce byly přímo spjaty s osudy dolnokounického premonstráckého kláštera a životem novokřtěnců (nazývaných též habáni), kteří se do obce po roce 1562 uchýlovali a píší další pohnutou historii Němčiček. Tehdejší majitel dolnokounického panství Zikmund ze Zástřizl věnoval podle dochovaných zpráv Němčičkám (tehdejším Němčicím) obzvláštní přízeň, a ty se brzy staly významným sídlem habánské keramiky. Tento druh keramiky se vyznačuje neprůhlednou glazurou, pomalovanou pouze rostlinnými motivy s dvojím vypálením nazývanou též fajáns. Reliéfní výzdoba keramických barevných kachlí zdobí i zámek v Dolních Kounicích a dosud se neobjevila na jiných habánských výrobcích. Němčická habánská keramika tedy přesahuje svým významem rámec Evropy a je chloubou světových muzeí.

V obci působil také významný představený biskup novokřtěnců Leonard Lanzenstill. Napsal četné spisy, z nichž se pět dochovalo. Roku 1565 v Němčičkách umírá. Z roku 1576 pochází listina, již bratři ze Zástřizl stvrzují mimo jiné, že „od stavu pravlovského až ke kameni velikému nad stavem kopařovským té řeky, zvláště pak ryb lovem neb lapání jiných věcí budou moci, a mají jeden každý soused bez všelijaké překážky užívatí....". Řeka totiž přinášela dřevo a obživu po celý rok. Sady, jež dávaly plody výborné chuti a zejména vinohrady, které rodily znamenitá vína, jsou již roku 1578 zmiňovány v listinách.

Po Bitvě na Bílé hoře se poměry v českých zemích dramaticky změnily. Mimo jiné byla zavedena tvrdá katolizace, která nahradila dosavadní náboženskou toleranci, která byla pro Moravu charakteristická. Nekatolická náboženství byla masově potírána, členové těchto církví byli nuceni k emigraci a jejich majetek byl povětšinou zabaven. V Němčičkách císařská pomocná vojska, vracející se po Bitvě na Bílé hoře, vykradla a zapálila dům novokřtěnců. Když se novokřtění vzpamatovali z požáru a začali se znovu zařizovat, vtrhli do Němčiček vojáci a „všechno zpustošili, dopustivše se mnohého násilí". V roce 1622 pronásledovaní novokřtění podléhají tlaku a odcházejí do Uher, přičemž v Němčičkách zanechávají veškerý majetek - pole, dílny i domy. V polní trati „Hölle" se později přichází na základy zdí bývalého „prý bratrského" novokřtěneckého hřbitova.

Další vývoj obce je v historických pramenech zaznamenán jen sporadicky. Ve Státním archivu Brno - venkov se sídlem v Rajhradě je uložena německá kronika z let 1923 -1927. Z dokumentů víme, že současný hřbitov byl zřízen krátce již před rokem 1848 při silnici k Pravlovu. V roce 1868 zasáhl vesnici velký oheň a dolní část vsi shořela skoro celá. V roce 1880 byla v obci zřízena jednotřídky, na níž učil do roku 1892 Osvald Drápal. Před zřízením němčické jednotřídky se chodilo do vedlejší školy

pravlovské.

V roce 1904 byla postavena kaple Narození Pany Marie. Na výstavbu kaple finančně přispěli manželé Růžičkovi z Němčiček. Zajímavostí kaple jsou citlivě provedené vitráže a oltářní výzdoba, která je kvalitní řezbářskou prací z Tyrol. Na návsi stávala zvonice, ta však byla v roce 1906 zbořena. Při silnici k Medlovu stával tzv. Mouczkův mlýn č.p. 48 (majitel Bedřich Mouczka). Spolu s Medlovským mlýnem patřil k nejznámějším a nejnavštěvovanějším moravským letoviskům.

Obec Němčičky náležela svou polohou již do pohraniční oblasti a žilo zde množství německých rodin. Je paradoxem, že sousední obec Bratčice byla téměř výlučně českou vesnicí, kdežto pouhé 2 km vzdálené Němčičky již byly obcí smíšenou, kde spolu žili Češi a Němci pohromadě. Informace o průběhu událostí spojených s druhou světovou válkou a jejího konce ve vztahu k Němčičkám se dnes již velmi obtížně shromažďují, protože většina jejich původních obyvatel byla, jako občané německé říše, po válce odsunuta.

Němčičky (německý název obce byl Klein Niemtschitz) se staly po Mnichově v roce 1938 spolu se sousedními obcemi Pravlov (Prahltitz) a Medlov (Mödlau) součástí Velkoněmecké říše a tvořily tak severní hranici s Protektorátem Čechy a Morava, kam spadaly již sousedící Bratčice. Počet obyvatel na počátku války a počet odvedených nelze dnes již přesně spočítat z důvodu absence dobových pramenů. Přibližný počet odvedených mužů je možné odvodit z transportních seznamů. Seznam padlých občanů obce laskavě poskytly paní Rosemarie Fenz a Mathilda Zaunstöck, žijící po odsunu v Rakousku a Německu. Jedná se však pouze o jmenný seznam bez bližších údajů týkajících se data narození a místa a data úmrtí.

Němčičky byly osvobozeny Rudou armádou 18.dubna 1945 v rámci Bratislavsko-brněnské operace 2. Ukrajinského frontu. Dne 16. dubna dosáhly jednotky 13. gardové jezdecké divize (13.g.j.d) u Uherčic řeky Svatky a po jejím překonání postoupily 17.4. do Medlova. Ještě téhož dne večer provedly jednotky k Němčičkám průzkum bojem. Při srážce s Wehrmachtem padli dva sovětsí vojáci (podle M. Zaunstöck, jejíž otec je druhý den pohřbíval). Německé jednotky se poté stáhly a druhý den ráno 18. dubna projely obcí jednotky 13. gardové jezdecké divize až do Ivančic. Následující den 19.4. přišly do Němčiček jednotky 42. gardové střelecké divize a až do 8. května držely od Smolína po Ivančice linii obrany podél řeky Jihlavy. Z této jednotky bylo v Němčičkách pohřbeno 6 vojáků Rudé armády. Celkem bylo v Němčičkách pohřbeno 7 vojáků Rudé armády, jeden zůstal nezvěstný.

Po roce 1945 byla obec téměř kompletně nově osídlena. Z předválečných obyvatel zůstalo v obci pouze 5 % a to české nebo smíšené rodiny. Z velké části byla obec osídlena tzv. Volyňskými Čechy - to jsou potomci českých rodin, které bída Rakouska-Uherska vyhnala až na ukrajinskou Volyň. Za války bojovali Volyňští Češi za svobodu Československa v řadách 1.československého samostatného armádního sboru a většina těch, kteří se usadili v Němčičkách prošla těžkými boji o Dukelský průsmyk. Po válce jim byla na základě mezivládní dohody mezi Československem a sovětskou vládou nabídnuta možnost vrátit se do Československa a hospodařit na zemědělských usedlostech po odsunutém německém obyvatelstvu. Tak došlo k novému osídlování Němčiček. Noví obyvatelé Němčiček zpočátku hospodařili samostatně na získaných statcích a polích, po založení Jednotného zemědělského družstva se stali jeho členy.

Do roku 1949 patřily Němčičky k mikulovskému okresu, mezi léty 1949 - 1960 k židlochovickému a po tomto roce správní reorganizací byly připojeny k okresu Brno-venkov. Od roku 1945 až do roku 1976 spravoval obec samostatný Místní národní výbor (MNV) Němčičky. V roce 1976 byl sloučen do MNV Pravlov, Němčičky, Kupařovice.

Ve volbách roku 1981 bylo zvoleno do společného MNV 30 poslanců (z Pravlova 20, z Kupařovic a Němčiček po 5). Za obec Němčičky byli zvoleni: Jaroslav Raus, Přemysl Romanovský st., Vladimír Smutný, Emilie Hrdličková a Zdena Světlíková. V obci pracoval šestičlenný Občanský výbor, jehož předsedou byl Jan Jelínek. Dobrovolnou činnost v obci vykazovaly zájmové organizace: Český svaz žen (ČSŽ), Pionýrský oddíl Lišáci (PO), Československý červený kříž (ČSČK), Svaz požární ochrany, Myslivecké sdružení Němčičky, Československý svaz mládeže (ČSM), Český svaz chovatelů drobného zvířectva (ČSCHDZ).

K 1.1.1986 došlo ke sloučení MNV s obcemi Malešovice, Odrovice a Medlov. Sídlem nového MNV se stala obec Kupařovice, tehdejší sídlo sloučeného JZD Pohjhlaví. Ve volbách bylo do společného MNV Kupařovice zvoleno 44 poslanců (Medlov: 12, Pravlov: 10, Malešovice: 8, Kupařovice: 5, Němčičky: 5, Odrovice: 4). Obec Němčičky zastupovali: Ing. Antonín Kutek, Jan Jelínek, Vladimír Smutný, Zdena Světlíková a Emilie Hrdličková. Na ustavujícím zasedání byl zvolen předsedou MNV Zdeněk Ševčík, místopředsedou Miroslav Klopár a tajemníkem František Smetana. Poslancem do ONV byl zvolen Ing. Antonín Kutek.

Po volbách v roce 1990 se obec Němčičky osamostatnila a občané do zastupitelstva obce (ZO) zvolili ze dvou kandidátek patnáctičlenné ZO ve složení: Bohuslav Dvořák, Karel Hložek, Milan Hrdlička, Jan Jelínek, Pavel Jelínek, Luboš Klíma, ing. Antonín Kutek, Petr Klopár, Rostislav Kroupa, Karel Pospíšil, Roman Romanovský, Jiří Schmid, Milan Svoboda, Mgr. Vítězslav Světlík, a Stanislav Volf. Ustavující zasedání dne 4.12.1990 zvolilo starostou ing. Antonína Kutka. Patnáctičlenné ZO se neosvědčilo, zejména v angažovanosti jednotlivých členů ZO, což vedlo k nízké účasti na jednání ZO. V dalším volebním období již bylo zvoleno 5 členů ZO a na ustavující schůzi byl zvolen starostou Jan Jelínek a místostarostou Mgr. Vítězslav Světlík.

V současné době je ZO Němčičky sedmičlenné a tato varianta se jeví jako nejvhodnější. V roce 2006 byli zvoleni do ZO: Jan Jelínek- starosta obce, Ing. Vladimír Smutný Ph.D. - místostarosta, členové - Mgr. Vítězslav Světlík, Karel Pospíšil, Aleš Klopár, Dana Jelínková a Soňa Kutková. Při ZO pracuje Sbor pro občanské záležitosti, jehož činnost zahrnuje vítání nových občánků a gratulace občanům v místním rozhlase - při příležitosti významných kulatých narozenin je to hudební gratulace a předání dárkového balíčku. Při úmrtí občana se sbor také za celou obec loučí s občanem předáním květinového daru.

Novodobá historie obce se dá charakterizovat akcemi, které přispívají k rozvoji obce. V roce 1972 byla provedena generální oprava bývalé jednotřídky a obec Němčičky zřídila Mateřskou školu Němčičky. Toto zařízení navštěvuje 25 dětí z Němčiček a okolních vesnic. MŠ Němčičky každoročně pořádá Dětský maskarní ples s finančním příspěvím obce a SKK Němčičky.

V roce 1975 byl vybudován v akci „Z“, za příspěví místního JZD Němčičky, kulturní dům s kapacitou 200 míst. Do roku 1990 byly kromě mateřské školy a kulturního domu vybudovány další důležité stavby, jako požární zbrojnice, požární jímka a prodejna potravin. Velký rozvoj obce nastává po roce 1990, kdy se obec opět osamostatnila. Jednou z důležitých akcí byla plynofikace obce, která probíhala na přelomu let 1998 a 1999. Při této akci byl na všech místních komunikacích vybudován nový asfaltový povrch, spolu s osazením chodníkových obrubníků a vyčištěním stávající dešťové kanalizace v dolní části obce. V roce 1998 byl též obci udělen Parlamentem České republiky znak a prapor, který osobně převzal od Ing. Miloše Zemana, tehdejšího předsedy Poslanecké sněmovny ČR starosta Jan Jelínek.

